

te, at det var nødvendigt at træffe særlige foranstaltninger til sagernes afvikling, jfr. lov nr. 526 af 19. december 1949 om udvidelse af højesteret og bemærkningerne til forslaget til denne lov (Rigsdagstidende 1949-50, tillæg A, spalte 3685 ff). Højesteret måtte da i nogle år opgive at anvende mundtlig domsforhandling ved afgørelsen af et ikke ubetydeligt antal borgerlige ankesager, idet gennemsnitligt ca. 50 ankesager om året blev afgjort ved skriftlig votering på grundlag af skriftlige indlæg fra sagens parter. Formålet hermed var at forkorte berammelsestiderne for de mundtligt behandlede sager. Alligevel varede det en række år, inden forholdene blev normaliseret.

Fra 1. januar 1980 blev byretsgrænsen i retsplejelovens § 225 forhøjet fra 30.000 kr. til 100.000 kr., jfr. lov nr. 260 af 8. juni 1979, og fra 1. juli 1984 er denne grænse som nævnt yderligere forhøjet til 200.000 kr., jfr. lov nr. 298 af 6. juni 1984. Formålet med disse ændringer var at nedbringe berammelsestiderne ved landsretterne. Ændringerne berørte ikke de sager, som på ikrafttrædelsestidspunkterne var anlagt ved landsretterne, og de har derfor endnu ikke i fuldt omfang påvirket tilgangen af sager til højesteret. Det må imidlertid forventes, at ændringerne i løbet af nogle år vil medføre et vist fald i antallet af ankesager. En væsentlig del af de borgerlige ankesager, der indbringes for højesteret, er imidlertid ikke afhængige af værdigrænsen i retsplejelovens § 225. Dette gælder således anerkendelsessøgsmål, der ikke kan værdiansættes, domme, der afsiges af sø- og handelsretten i København, og de i retsplejelovens § 226, stk. 1, nr. 2, omhandlede sager om prøvelse af afgørelser, truffet af et ministerium eller en central statslig klageinstans. Af de i 1983 indkomne 269 borgerlige ankesager havde 82 en offentlig myndighed som part. 52 af disse sager angik skatte- og afgiftsspørgsmål.

Under hensyn til denne udvikling og på baggrund af erfaringerne i forbindelse med afviklingen af det ekstraordinære store antal sager i 1950erne har højesterets præsident givet udtryk for, at højesteret ikke anser det for forsvarligt alene at afvente virkningen af de ændrede byretsgrænser og de mulige yderligere ændringer af retsplejelovens kompetenceregler, som retsplejerådet efter justitsministeriets anmodning har taget op til principiel

overvejelse. Han har derfor henstillet til justitsministeriet at søge nogle retsplejelovsændringer af begrænset rækkevidde gennemført med det formål at mindske tilgangen til højesteret af nogle mindre vigtige sager. Disse ændringer tilsigter at lette rettens nuværende vanskelige arbejdsvilkår, at opnå en mere hensigtsmæssig anvendelse af de til rådighed værende ressourcer og at muliggøre en hurtigere afvikling af det nuværende alt for store antal uafgjorte sager.

Præsidenten har oplyst, at højesteret siden begyndelsen af 1983 har ladet ca. 40 borgerlige ankesager udgå til skriftlig behandling efter samråd med parterne. Det har imidlertid vist sig, at det store antal kæresager, som indkommer til retten, og som helt overvejende behandles skriftligt, i så væsentlig grad lægger beslag på rettens protokolsekretærens og dommernes arbejdskraft, at det ikke samtidig er muligt at behandle et rimeligt antal skriftlige ankesager med den ønskelige hurtighed. Efter de indvundne erfaringer er det ikke sandsynligt, at retten under de nuværende forhold og efter sagernes beskaffenhed vil få praktisk mulighed for at behandle lige så mange skriftlige ankesager som i 1950erne. Præsidenten finder imidlertid, at hensynet til behandlingen af de ankesager, der egner sig til afgørelse ved skriftlig behandling, under de foreliggende omstændigheder bør prioriteres højere end hensynet til at opnå højesterets afgørelse i kæresagerne, som ofte frembyder problemer af meget begrænset rækkevidde. Han har derfor henstillet, at der søges gennemført en væsentlig begrænsning i adgangen til at påkære landsretternes og sø- og handelsrettens afgørelser til højesteret.

Derudover har præsidenten blandt andet peget på det ønskelige i at ændre sø- og handelsrettens kompetence med det formål at fritage denne domstol og dermed højesteret for behandling af funktionærsager, der ikke har principiel eller videregående betydning. Med hensyn til højesterets øvrige, mindre indgribende forslag til retsplejelovsændringer, henvises til omtalen nedenfor og til retsplejerådets lovudkast med bemærkninger.

Retsplejerådet har haft et møde med repræsentanter for sø- og handelsretten angående de spørgsmål, der berører denne ret.

2. Funktionærsager